

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Değerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi

EuropeAid/140562/IH/SER/TR

Faaliyet 1.2.1 Döngüsel Ekonomi Eğitimi

Mihail Dimovski - Takım Lideri

11th May 2022 - Antalya, Türkiye

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

KONSORSİYUM ÜYELERİ

DAI Global, Avusturya

Het Groene Brein (HGB), Hollanda

Holland Circular Hotspot (HCH), Hollanda

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

KONSORSİYUM ÜYELERİ

Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim için Bölgesel Faaliyet Merkezi (SCP/RAC)

ICLEI European Secretariat GmbH (ICLEI)

IPCEU Uluslararası Proje Danışmanlığı A.Ş.
International Project Consulting Joint Stock Company

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

KONSORSİYUM ÜYELERİ

Çınar Mühendislik Müşavirlik A.Ş.

İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği
(BCSD Turkey / SKD Türkiye)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

2019 yılında Türkiye, OECD'nin sekizinci en büyük ve en hızlı büyüyen ekonomisi olmuştur. 2000'li yılların başında üst orta gelirli bir ülke haline gelen Türkiye, sırasıyla yıllık ortalama %1,38 ve %1,27 ile hızlı bir kentleşme ve nüfus artışı yaşamıştır. Nüfusun 2059'da 97.96 milyona ulaşması beklenmektedir.

Türkiye'nin ekonomik ve nüfus projeksiyonları nedeniyle gelecekte kaynak, enerji ve atık üretiminin artması beklenmektedir. Ekonomik büyüme ve kentleşmenin etkileri, daha verimli ve yenilenebilir enerji biçimlerine ve daha iyi bir atık yönetim sistemine olan talebin artmasına neden olmuş ve bu durum, Türkiye'nin mevcut çevresel sorunlarının üstesinden gelinmesi kapsamında için çok önemli olacaktır.

Bu zorluklarla başa çıkmak için Türkiye, çevre politikası düzenleyici çerçevesini AB standartlarıyla uyumlu hale getirmek için de önemli ölçüde çaba sarf etmektedir.

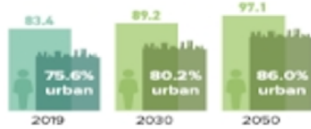
Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

TÜRKİYE İÇİN DÖNGÜSEL EKONOMİYE NEDEN İHTİYAÇ VARDIR?

Nüfus ve kentleşme projeksiyonları (milyon)

Türkiye nüfusunun 2050 yılı itibari ile %16 artması beklenmektedir.

Kaynak: Dünya Bankası, 2019

TÜRKİYE'NİN ENERJİ KARIŞIMININ %82'Sİ FOSİL YAKITLARDIR

Fosil yakıtlar, Türkiye'nin enerji karışımının %80'inden fazlasını oluşturmaktadır.

Hızlı ekonomik büyüme, Türkiye'yi farklı zorluklarla karşı karşıya bırakmıştır

Diğer ülkelere yüksek bağımlılık nedeniyle arz hammaddelerinin güvenliğinin azalması.

Türkiye, en büyük 20. sera gazı emisyonu yayıcılarından biridir.

Su kıtlığına, ormansızlaşmaya, çölleşmeye, doğanın bozulmasına, iklim değişikliğine ve deniz kirliliğine yol açan çevre üzerindeki **baskının artması**

Türkiye'nin atık oluşumu son on yılda artmıştır.

1995 yılında 17 milyon ton

2015 yılında 32 milyon ton

2023 yılında 38 milyon ton

Atıkların sadece **%12'si** geri dönüştürülmektedir.

Malzeme talebindeki hızlı artış

Rekabet gücünde ve yenilikçilikte önemli düzeyde azalma

Enerji tüketiminde artış

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

Çevre ve İklim
Eylemi Sektör
Operasyonel Programı

Türkiye Döngüsel Ekonomi Eylem Planı

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

TÜRKİYE'NİN HIZLI BÜYÜMESİ NEDENİYLE GÖRÜLEN ZORLUKLAR

Arz hammadde güvenliğinin azalması, sera gazı emisyonlarının artması, çevre üzerinde önemli baskılar,

Malzemelerdeki hızlı artış, rekabet gücünde ve yenilikçilikte önemli düzeyde düşüş ve enerji tüketiminde artış.

Doğrusal ekonomiden döngüsel ekonomiye etkin geçiş, Türkiye'ye yalnızca bu zorlukların üstesinden gelmesi için değil, aynı zamanda sürdürülebilir bir kalkınma modeli uygulayarak **uzun vadeli ekonomik büyümeyi deneyimlemeye devam etmesi için büyük bir fırsat sunmaktadır.**

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

ENERJİ SEKTÖRÜ

Türkiye enerji talebini ağırlıklı olarak fosil yakıtlar ile karşılamaktadır. 2005 ve 2020 yılları arasında Türkiye'nin fosil yakıtlardan sağlanan enerji arzı %75'in üzerinde artmıştır.

Bugün Türkiye, toplam enerji talebinin %80'inden fazlasını fosil yakıt ithalatı ile sağlamaktadır; bu da Türkiye'yi enerji fiyatlarındaki dalgalanmanın yanı sıra enerji jeopolitiğindeki zorluklara karşı savunmasız bırakmaktadır. .

Türkiye, enerji arz güvenliğini güçlendirmek için rotaları ve kaynakları çeşitlendirmeye çalışırken, enerji talebinin %74'ü ithal etmektedir. Türkiye ayrıca bölgesel ve küresel enerji güvenliğine katkıda bulunmayı ve enerjide bölgesel bir ticaret merkezi olmayı hedeflemektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Döngüsel ekonomi modeline uygun olarak Türkiye'nin enerji talebi güvenliğini güçlendirmenin kritik bir yolu, yurtiçinde üretimi artırarak ve yenilenebilir enerji sektörünü güçlendirerek enerjinin ulusal ve yerel payını artırmaktır.

Genel olarak, enerji bağımlılığını azaltmak, yerel üretimi artırmak ve yenilenebilir enerji altyapısını artırmak, ülkenin döngüsel bir ekonomiye başarılı bir şekilde geçiş yapması için, güçlendirmesi gereken kilit alanlardır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

ATIK SEKTÖRÜ

Atık, malzeme ve enerji açısından oldukça büyük bir kaynak kaybını temsil etmektedir. Döngüsel ekonominin önemli bir bileşeni, atıkları yeniden kullanım ve geri dönüşüm için geri kazanım gücüdür.

Plastik sektörünün üretim kapasitesinin 2030 yılında **4,3 milyon tona ulaşması beklenmektedir**. Halihazırda yaklaşık 14.000 şirkette (özellikle plastik sektöründeki küçük ve orta ölçekli şirketler) 350 binden fazla kişi çalışmakta ve bu da yıllık 34 milyar ABD dolarından fazla ciroya tekabül etmektedir.

Ambalaj, plastik ürünlerin %40'ını üreten ve plastik atıkların %90'ını üreten en büyük endüstridir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

DEEP HEDEFLERİ VE AMAÇLARI

❖ **Hedef:**– Türkiye genelinde daha verimli kaynak ve atık yönetimine katkıda bulunan döngüsel ekonomiye geçişi teşvik etmek

❖ **Amaç:**– AB Döngüsel Ekonomi Paketi doğrultusunda döngüsel ekonomiye geçiş konusunda Türkiye'nin kurumsal ve teknik kapasitesini güçlendirmek

Etki
(Çevresel Mevzuat Hedeflerini besleyen etkiler)

Çıktılar

Türkiye genelinde daha verimli kaynak ve atık yönetimine de katkıda bulunan dögüsel ekonomiye geçişi teşvik etmek

Katı Atık Yönetiminin Geliştirilmesi

Teknik Yardım

Atık Yönetiminin Azaltılması ve Toplumsal Farkındalık

Sonuç 1: AB Dögüsel Ekonomi Paketi temelinde Türkiye'nin dögüsel ekonomiye geçiş potansiyelinin analiz edilmesi

Sonuç 2: AB Dögüsel Ekonomi Paketi ile uyumlu, kapsamlı bir ulusal strateji ve eylem planının geliştirilmesi

Sonuç 3: Ulusal ve yerel yetkili mercilerin entegre atık yönetimi alanındaki yönetim kapasitelerinin geliştirilmesi

Bileşen 1: AB Dögüsel Ekonomi Paketi kapsamında Türkiye'nin potansiyelinin keşfedilmesi

Bileşen 2: Atık ve kaynak yönetimine yönelik AB Dögüsel Ekonomi Paketi ile uyumlu bir Ulusal Strateji ve Eylem Planının geliştirilmesi

Bileşen 3: Atık önlemeyi ve ayrı toplamayı teşvik etmek için AB Dögüsel Ekonomi Paketi bağlamında entegre atık yönetim sisteminin değerlendirilmesi

Bileşen 4: Tanıtım faaliyetleri

AB Dögüsel Ekonomi Paketi ve Türkiye'nin kıyaslama analizi
AB dögüsel ekonomi paketine ilişkin bilgi zemininin artırılması: Eğitim, Çalıştaylar, Konferanslar ve Çalışma Ziyaretleri
Dögüsel ekonomi ağıının analizi

Geri dönüştürülebilir atıklarla ilgili mevcut yönetim sisteminin ayrıntılı bir analizi: değerlendirme: 1. ulusal ve yerel makamların yönetim kapasiteleri; 2. atık yönetimi altyapısı; ve 3. entegre atık yönetiminde kullanılan ekonomik araçlar
Yerel yönetimlerin geri dönüştürülebilir atıklar için iyi işleyen bir toplama mekanizmasına sahip olmaları için kapasite geliştirilmesi: alternatif toplama modellerinin değerlendirilmesi, toplama sistemi için kılavuz, entegre atık yönetimi konusunda eğitim

Sıfır Atık Mevzuatının uygulanmasının değerlendirilmesi ve revize edilmesi: çalıştayların düzenlenmesi ve kısa videolar
Kaynakta ayrıştırma ve yeniden kullanmanın etkin bir şekilde uygulanmasına ilişkin bir model göstermek için pilot çalışmalar

Girdiler

Ulusal Strateji ve Eylem Planının Hazırlanması: strateji geliştirme, sektörel etki değerlendirmesi ve stratejinin AB Dögüsel Ekonomi Eylem Planı doğrultusunda geliştirilmesi için çalıştaylar
Bir izleme mekanizması ve indikatörlerin geliştirilmesi
İzlemeyi desteklemek için yaşam dögüsü değerlendirmesi konusunda eğitim

AB Plastiklerine uyumun değerlendirilmesi: AB Plastik Stratejisine uyumun değerlendirilmesi, tek kullanımlık plastikler ve deniz çöpüne ilişkin yol haritası, AB Dögüsel Ekonomi Paketinin atıkla ilgili Direktiflerinin revize edilmesi

İletişim Strateji ve Eylem Planı
Proje Web sitesi ve Sosyal Medya Hesapları
Proje kısa videosu ve görüntüflük malzemelerinin hazırlanması

Açılış Toplantısı
Kapanış Toplantısı

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Yaklaşımımız

- ❖ Stratejik ilgi (ve diğer ulusal yatay ve sektöre özel stratejiler ve planlarla kesişen referanslama);
- ❖ Yasal ve Düzenleyici (mevcut mevzuatın AB Döngüsel Ekonomi Paketi ile uyum değerlendirmesine odaklanma ve
- ❖ Yeni önlem ve düzenlemelerin getirilmesinin etki değerlendirmesi);
- ❖ Kurumsal yapı (yetkinliklerin, boşlukların ve örtüşmelerin odaklanması ve özellikle Döngüsel Ekonomi'ye geçiş için izleme işlevi);
- ❖ İdari ve kapasite ihtiyaçları (her düzeyde uygulama kapasitesi ve
- ❖ Kapasite analizi ile birleştirilmiş idari ve düzenleyici gereklilikler);
- ❖ Reform maliyetleri ve etkileri, altyapı ve kapasite ihtiyaçları ve farklı çözüm ve yaklaşımların analizleri;
- ❖ İlgili endüstrilerle ilgili olarak önerilen önlemlerin uygulanabilirliği ve etkileri ve düzenleyici reformun etkisi, ulusal hedefler, tanıtılan modeller vb.

Dinlediğiniz için
teşekkürler

Bu rapor, Avrupa Birliği'nin finansal desteği ile hazırlanmıştır. Bu doküman içeriğinden yalnızca DAI Global Austria GmbH & Co KG liderliğindeki konsorsiyum sorumludur, ve doküman içeriği Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.